A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2007. február 15. *

A C-239/05. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Hof van beroep te Brussel (Belgium) a Bírósághoz 2005. június 3-án érkezett 2005. május 30-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **BVBA Management, Training en Consultancy**

és

a **Benelux-Merkenbureau**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: C. W. A. Timmermans tanácselnök, R. Schintgen, P. Kūris (előadó), G. Arestis és L. Bay Larsen bírák,

* Az eljárás nyelve: holland.

főtanácsnok: E. Sharpston,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Benelux-Merkenbureau képviseletében L. de Gryse és B. Dauwe advocaten,

– a német kormány képviseletében M. Lumma, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében N. Rasmussen és H. van Vliet, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2006. július 6-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK első tanácsi irányelv (HL 1989. L 40., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 92. o.; a továbbiakban: irányelv) értelmezésére vonatkozik.

2 A kérelmet a BVBA Management, Training en Consultancy (a továbbiakban: MT & C) és a Benelux-Merkenbureau (Benelux védjegyhivatal, a továbbiakban: BBM) között folyamatban lévő jogvitában nyújtották be, mivel a BBM elutasította az MT & C által kérelmezett „The Kitchen Company" szómegjelölés különböző áruk és szolgáltatások vonatkozásában védjegyként történő lajstromozását.

Jogi háttér

A közösségi jogi szabályozás

3 Az irányelv első preambulumbekezdése szerint az irányelv célja a tagállami védjegyjogszabályok közelítése azoknak a meglévő eltéréseknek a megszüntetése érdekében, amelyek gátolhatják az áruk és a szolgáltatások szabad mozgását, valamint torzíthatják a közös piacon belüli versenyt.

4 Az irányelv harmadik preambulumbekezdéséből következően azonban az irányelv nem irányul a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok teljes körű közelítésére, és azokra a nemzeti jogszabályi rendelkezésekre korlátozódik, amelyek a belső piac működését a legközvetlenebbül érintik.

5 Az irányelv ötödik preambulumbekezdése hangsúlyozza, hogy a tagállamok továbbra is szabadon határozhatják meg a lajstromozás útján megszerzett védjegyek lajstromozásával kapcsolatos eljárásjogi rendelkezéseket, és meghatározhatják például az eljárás formáját.

6 Az irányelv hetedik preambulumbekezdése szerint a tagállami védjegyjogszabályok közelítésével elérni kívánt célkitűzések megvalósítása megkívánja, hogy a lajstromozott védjegy megszerzésének és a védjegyoltalom fenntartásának feltételei valamennyi tagállamban általában azonosak legyenek, valamint feltételezi a védjegy lajstromozását kizáró, illetve annak törlésére alapot adó – például a megkülönböztető képesség hiányával kapcsolatos – okok felsorolását.

7 Az irányelv „Kizáró, illetve törlési okok" címet viselő 3. cikke szerint:

„(1) A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, illetve a védjegy törlésének van helye, ha a megjelölés

[...]

b) nem alkalmas a megkülönböztetésre;

c) kizárólag olyan jelekből vagy adatokból áll, amelyeket a forgalomban az áru vagy a szolgáltatás fajtája, minősége, mennyisége, rendeltetése, értéke, földrajzi származása, előállítási vagy teljesítési ideje, illetve egyéb jellemzője feltüntetésére használhatnak

[...].

(3) Az (1) bekezdés b), c) és d) albekezdése alapján a megjelölés nincs kizárva a védjegyoltalomból, illetve a védjegy nem törölhető, ha a megjelölés használata révén a bejelentés bejelentési napját megelőzően megszerezte a megkülönböztető képességet. Ezen túlmenően bármelyik tagállam előírhatja, hogy ezt a szabályt akkor is alkalmazni kell, ha a megjelölés a megkülönböztető képességet a bejelentés bejelentési napját vagy a lajstromozás napját követően szerezte meg.

[...]"

8 Az irányelvnek „Az áruk vagy a szolgáltatások egy része tekintetében fennálló kizáró, törlési vagy megszűnési okok" címet viselő 13. cikke szerint:

„Ha a védjegybejelentés elutasításának, a védjegy törlésének vagy a védjegyoltalom megszűnése megállapításának oka csak az árujegyzékben szereplő áruk, illetve szolgáltatások egy része tekintetében áll fenn, a védjegybejelentés elutasításának, a védjegy törlésének vagy a védjegyoltalom megszűnése megállapításának csak a szóban forgó áruk, illetve szolgáltatások tekintetében van helye."

A nemzeti szabályozás

9 A védjegyekről szóló egységes Benelux törvényt 1996. január 1-jei hatállyal módosította az említett törvény módosításáról szóló, 1992. december 2-i jegyzőkönyv (*Moniteur belge*, 1996. március 12., 5317. o., a továbbiakban: LBM) abból a célból, hogy az irányelvet átültesse a három Benelux-tagállam jogrendjébe.

10 Az LBM 1. cikke értelmében:

„Egyedi védjegynek minősülnek az elnevezések, rajzok, lenyomatok, bélyegzők, betűk, számok, áru- vagy csomagolásformák, valamint a vállalkozások áruinak megkülönböztetésére szolgáló valamennyi más megjelölés.

[...]"

11 Az LBM 6 bis cikke szerint:

„(1) A Benelux Védjegyhivatal megtagadja a lajstromozást, ha úgy ítéli meg, hogy:

a) a lajstromoztatni kívánt megjelölés nem minősül védjegynek az 1. cikk értelmében, különösen mivel nem rendelkezik megkülönböztető képességgel a Párizsi Egyezmény 6 *quinquies* cikke B részének (2) bekezdése szerint;

[...].

(2) A védjegyoltalom megtagadásának a védjegyet alkotó megjelölés egészére kell vonatkoznia. Korlátozható a védjegybejelentésben szereplő árura vagy árukra is.

(3) A Benelux Védjegyhivatal haladéktalanul, írásban értesíti a kérelmezőt arról, hogy részben vagy egészében meg kívánja tagadni a védjegyoltalmat, tájékoztatja ennek indokairól, és lehetőséget ad arra, hogy a kérelmező a végrehajtási rendeletben megállapított határidőn belül válaszoljon.

(4) Ha a Benelux Védjegyhivatal lajstromozással szembeni kifogásainak a megadott határidőn belül nem tesznek eleget, a Benelux Védjegyhivatal a védjegyoltalmat részben vagy egészben megtagadja. A Benelux Védjegyhivatal haladéktalanul, írásban értesíti a kérelmezőt, tájékoztatja a határozat indokairól és a határozattal szembeni jogorvoslatnak a 6 *ter* cikkben foglalt lehetőségéről.

[...]"

12 Az LBM 6 *ter* cikke értelmében:

„A kérelmező a 6 *bis* cikk [(4) bekezdése] szerinti értesítéstől számított két hónapon belül a lajstromozás elrendelésére irányuló fellebbezést nyújthat be a Hof van Beroep te Brussel, a Gerechtshof 's-Gravenhage vagy a Cour d'appel de Luxembourg előtt. [...]"

13 Végül a védjegyek vagy szolgáltatások lajstromozására irányuló eljárásban a BBM a védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozására vonatkozó, felülvizsgált és módosított, 1957. június 15-i Nizzai Megállapodás (a továbbiakban: Nizzai Megállapodás) szerinti osztályozást követi, amely megállapodásnak mindhárom Benelux-tagállam részese.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

14 2000. április 7-én az MT & C, az alapügy felperese, védjegybejelentést tett a BBM-nél a „The Kitchen Company" szómegjelölésnek a Nizzai Megállapodás szerinti 11., 20. és 21. osztályba tartozó áruk és a 37. és 42. osztályba tartozó szolgáltatások vonatkozásában történő lajstromozása iránt.

15 Az említett osztályok mindegyikénél feltüntették azokat az árukat és szolgáltatásokat, amelyek vonatkozásában védjegybejelentést tették. A 21. osztály esetében a kérelem konyhai felszerelésre, valamint asztali és konyhai üveg-, porcelán-, nem nemesfémből készült, szintetikus anyagú és fajanszedényekre vonatkozik.

16 A BBM 2001. április 24-én ideiglenes, 2002. február 25-én pedig végleges hatállyal értesítette a felperest a „The Kitchen Company" szóvédjegy lajstromozásának megtagadásáról, amelyet azzal indokolt, hogy a szóvédjegy nem rendelkezik az LBM 6 *bis* cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti megkülönböztető képességgel.

17 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat szerint a BBM nem tett külön-külön megállapítást azokra az egyes árukra és szolgáltatásokra vonatkozóan, amelyek vonatkozásában a védjegybejelentést tették, hanem úgy határozott, hogy a bejelentett megjelölés a védjegybejelentés egészét illetően egyáltalán nem rendelkezik megkülönböztető képességgel.

18 Az MT & C fellebbezéssel fordult a Hof van beroep te Brusselhez (brüsszeli fellebbviteli bíróság), amelyben azt kérte, hogy a bíróság helyezze hatályon kívül a megtámadott határozatot, és utasítsa a BBM-et a védjegy lajstromozására, elsődlegesen valamennyi kérelmezett osztály vonatkozásában, másodlagosan azokra az osztályokra vonatkozóan, amelyekkel kapcsolatban a kérdést előterjesztő bíróság úgy ítélte meg, hogy a védjegy rendelkezik megkülönböztető képességgel.

19 A Hof van beroep te Brussel helybenhagyta a BBM határozatát, amely szerint a „The Kitchen Company" szómegjelölés a 21. osztályba tartozó egyes áruk kivételével a védjegybejelentésben szereplő egyik áru vagy szolgáltatás tekintetében sem rendelkezik megkülönböztető képességgel.

20 E tekintetben a Hof van beroep te Brussel kifejti, hogy az ehhez az osztályhoz tartozó áruk közül azok fajtája és rendeltetése folytán egyedül a konyhai felszerelések esetében leíró jellegű a védjegy. Más áruk esetében a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a „The Kitchen Company" szóösszetétel nem juttatja – önkéntelen nyelvi társítással – az áruk rendeltetését az átlagos fogyasztó eszébe. Következésképpen és a BBM álláspontjával ellentétben ez a bíróság úgy ítéli meg, hogy mivel a védjegy nem leíró jellegű, és mivel a BBM nem hivatkozott más kizáró okra, illetve nem hoztak fel ilyet előtte, a védjegy megkülönböztető képességgel rendelkezik ezen áruk vonatkozásában.

21 A BBM azonban – a Cour de justice Benelux A 2002/2. sz., BBM kontra Vlaamse Toeristenbond ügyben 2003. december 15-én hozott ítéletére hivatkozva – a kérdést előterjesztő bíróság előtt azt állítja, hogy e bíróság nem vizsgálhatja az MT & C másodlagos kérelmét, mivel ez utóbbi sem az eredeti kérelmében, sem a BBM előtt tett kifogásában nem korlátozta egyes árukra a lajstromozást, és a kérdést előterjesztő bíróság nem járhat el olyan kérelmek ügyében, amelyek túllépnek a BBM határozatának keretein, vagy amelyeket nem terjesztettek a BBM elé.

22 A Hof van beroep te Brussel többek között úgy véli, hogy a Bíróság C-363/99. sz., Koninklijke KPN Nederland ügyben 2004. február 12-én hozott ítélete (EBHT 2004., I-1619. o.) alapján az illetékes hatóságnak a bejelentésben szereplő valamennyi áru és szolgáltatás vonatkozásában vizsgálnia kell a védjegybejelentést, és e hatóság a figyelembe vett áruk és szolgáltatások szerint különböző megállapításokra juthat. A kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy ebből logikusan az vezethető le, hogy ilyen esetben az említett hatóságnak jeleznie kell ezeket a megállapításokat az ideiglenes és – adott esetben – a végleges hatályú elutasító határozatban.

23 A kérdést előterjesztő bíróság szerint az sem kizárt, hogy a releváns tények és körülmények megváltoznak az illetékes hatóság határozathozatala és az ezen határozattal szemben benyújtott fellebbezésről történő határozathozatal között.

24 A Hof van beroep te Brussel úgy ítéli meg, hogy az LBM 6 *bis* és 6 *ter* cikkében meghatározott jogszabályi keretek között az illetékes hatóság azon állandó gyakorlata, hogy – mint a jelen ügyben is – úgy határoz, hogy a bejelentett megjelölés a védjegybejelentés egésze tekintetében nélkülözi a megkülönböztető képességet, és nem tesz külön-külön megállapítást az egyes áruk és szolgáltatások vonatkozásában, megakadályozhatja a határozattal szembeni fellebbezést elbíráló bíróságot abban, hogy valamennyi releváns tényt és körülményt figyelembe vegyen. Ha ugyanis a védjegybejelentésben szereplő egyik áru vonatkozásában nincsen kizáró ok, a másik vonatkozásában viszont van, akkor ez releváns tény lehet a kérelem elbírálásánál. Ha viszont az illetékes hatóság nem tesz megállapítást külön-külön minden egyes áru vagy szolgáltatás tekintetében, akkor ez a bíróság nem gyakorolhat teljes körű felülvizsgálatot, mivel a nemzeti szabályozás szerint csak az illetékes hatóság megkeresésének és határozatának keretein belül határozhat.

25 Ilyen körülmények között a Hof van beroep te Brussel felfüggesztette az eljárást, és a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

„1) Miután a feltétlen kizáró ok fennállására vonatkozóan valamennyi releváns tényt és körülményt megvizsgált, a védjegyhivatalnak a [védjegybejelentésről] szóló ideiglenes és végleges határozatában a védjegybejelentéssel érintett valamennyi áru és szolgáltatás tekintetében külön közölnie kell-e a végkövetkeztetését?

2) A két [...] határozathozatal között eltelt idő folytán különbözhetnek-e azok a releváns tények és körülmények, amelyeket a bíróságoknak a védjegyhivatal határozata ellen benyújtott keresetnél figyelembe kell venniük, vagy a bíróságoknak csak a védjegyhivatal határozathozatala időpontjában fennálló tényeket és körülményeket kell figyelembe venniük?

3) Kizárja-e a Bíróság [...] [Koninklijke KPN Nederland ügyben hozott, fent hivatkozott] ítéletében adott értelmezés azt, hogy a[z] [említett] bíróság hatásköréről szóló nemzeti jogszabályokat úgy lehessen értelmezni, hogy azok alapján a bíróságok nem vehetik figyelembe a megváltozott tényeket és körülményeket, vagy nem dönthetnek minden egyes áru vagy szolgáltatás tekintetében [külön] a védjegy megkülönböztető képességéről?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

26 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy úgy kell-e értelmezni az irányelvet, hogy az illetékes hatóságnak a védjegybejelentés elutasításakor a határozatában a védjegybejelentéssel érintett valamennyi áru és szolgáltatás tekintetében külön-külön közölnie kell a végkövetkeztetését, a kérelem szövegétől függetlenül.

A Bírósághoz benyújtott észrevételek

27 A BBM véleménye szerint abból tényből, hogy a kizáró okok fennállását a védjegybejelenéssel érintett áruk vagy szolgáltatások vonatkozásában kell megítélni, nem következik, hogy minden esetben a kérelemben említett valamennyi áru vagy szolgáltatás tekintetében külön-külön közölni kell a lajstromozás megadásának vagy megtagadásának indokát.

28 A német kormány ugyanakkor előadja, hogy az illetékes hatóságnak a határozatában fő szabályként a védjegybejelentéssel érintett valamennyi áru és szolgáltatás tekintetében külön-külön közölnie kell a végkövetkeztetését. A hatóság azonban nem köteles közölni a végkövetkeztetését minden egyes említett áru és szolgáltatás vonatkozásában, amennyiben ezek közül egyesek az oltalomra alkalmasság szempontjából azonosnak tekinthetők.

29 Az Európai Közösségek Bizottsága szerint az illetékes hatóságnak a védjegybejelentéssel érintett valamennyi áru és szolgáltatás vonatkozásában indokolnia kell a védjegybejelentést elutasító határozatot. Elegendő ugyanakkor az általános indokolás, ha úgy ítéli meg, hogy az valamennyi érintett árura és szolgáltatásra vonatkozik.

A Bíróság álláspontja

30 Emlékeztetni kell arra, hogy a védjegybejelentés során az irányelv 3. cikkében szereplő kizáró okok vizsgálatának alaposnak és teljesnek kell lennie annak elkerülése érdekében, hogy a védjegyeket szabályszerűtlenül lajstromozzák (a Koninklijke KPN Nederland ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 123. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

31 A Bíróság továbbá kimondta, hogy mivel a védjegy lajstromozását mindig a védjegybejelentésben szereplő árukra és szolgáltatásokra tekintettel kérik, azt a kérdést, hogy a védjegyre vonatkozik-e az irányelv 3. cikkében megállapított kizáró ok, konkrétan ezen áruk vagy szolgáltatások vonatkozásában kell megítélni (a Koninklijke KPN Nederland ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 33. pontja).

32 A Bíróság azt is kimondta, hogy ha a védjegy lajstromozását különböző áruk vagy szolgáltatások vonatkozásában kérik, akkor az illetékes hatóságnak minden egyes áru vagy szolgáltatás tekintetében meg kell vizsgálnia, hogy a védjegyre az irányelv 3. cikkének (1) bekezdésben szereplő kizáró okok egyike sem vonatkozik, és e hatóság a figyelembe vett áruk és szolgáltatások függvényében eltérő következtetéseket vonhat le (a Koninklijke KPN Nederland ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 73. pontja).

33 Másfelől az irányelv 13. cikke megállapítja, hogy ha a védjegybejelentés elutasításának oka csak az árujegyzékben szereplő áruk, illetve szolgáltatások egy része tekintetében áll fenn, a védjegybejelentés elutasításának csak a szóban forgó áruk, illetve szolgáltatások tekintetében van helye.

34 Ebből egyrészt az következik, hogy az irányelv 3. cikkében szereplő kizáró okok vizsgálatának a védjegybejelentésben szereplő valamennyi árura és szolgáltatásra vonatkoznia kell, másrészt hogy az illetékes hatóságnak a védjegybejelentést elutasító határozatát fő szabályként valamennyi említett áru vagy szolgáltatás vonatkozásában meg kell indokolnia.

35 Ez a megállapítás arra az esetre is vonatkozik, amikor az illetékes hatóság elé terjesztett, áruk vagy szolgáltatások összességére vonatkozó kérelem nem vonatkozik másodlagosan az érintett védjegynek az egyes áru- és szolgáltatáscsoportok vonatkozásában vagy külön-külön figyelembe vett áruk vagy szolgáltatások vonatkozásában történő lajstromozására.

36 Az illetékes hatóság arra vonatkozó kötelezettsége, hogy a védjegybejelentés elutasítását a védjegybejelentésben szereplő valamennyi áru vagy szolgáltatás tekintetében megindokolja, abból a lényeges követelményből is ered, hogy a nemzeti hatóságnak a közösségi jog által biztosított jogban való részesítést elutasító valamennyi határozata bírói felülvizsgálat tárgya lehessen, amely felülvizsgálatnak biztosítania kell az adott jog hatékony védelmét, és ebből adódóan az indokolás jogszerűségére kell irányulnia (lásd ebben az értelemben a 222/86. sz., Heylens és társai ügyben 1987. október 15-én hozott ítélet [EBHT 1987., 4097. o.] 14. és 15. pontját).

37 Ha azonban valamely áru- vagy szolgáltatáscsoportra ugyanaz a kizáró ok vonatkozik, az illetékes hatóságnak elegendő valamennyi érintett árura és szolgáltatásra vonatkozóan általános indokolást adnia.

38 A fenti megállapítások összességére tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az irányelvet úgy kell értelmezni, hogy az illetékes hatóságnak a védjegybejelentés elutasításakor határozatában a védjegybejelentéssel érintett valamennyi áru és szolgáltatás tekintetében külön-külön közölnie kell a végkövetkeztetését, a kérelem szövegétől függetlenül. Ha azonban valamely áru- vagy szolgáltatáscsoportra ugyanaz a kizáró ok vonatkozik, az illetékes hatóság megteheti, hogy csak általános, valamennyi érintett árura és szolgáltatásra vonatkozó indokolást ad.

A harmadik kérdés második részéről

39 A harmadik kérdésnek a továbbiakban vizsgálandó második részével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy az irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy ellentétes vele az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint az

illetékes hatóság határozatával szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljáró nemzeti bíróság nem dönthet minden egyes áru vagy szolgáltatás tekintetében külön-külön a védjegy megkülönböztető képességéről.

A Bírósághoz benyújtott észrevételek

40 A BBM előadja, hogy amennyiben a kérdés a bíróság arra vonatkozó hatáskörére irányul, hogy „minden egyes áru vagy szolgáltatás tekintetében [külön]" dönthet-e a védjegy megkülönböztető képességéről, úgy ez a kérdés egybemosódik az elsővel, és ugyanazt a választ kell adni rá. Másfelől amennyiben a kérdés azt sugallja, hogy ellentmondás állhat fenn a Koninklijke KPN Nederland ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet és „[a nemzeti hatóság határozatával szemben benyújtott fellebbezés esetében] a bíróság hatásköréről szóló nemzeti jogszabályok" értelmezése között, a harmadik kérdés második része nem rendelkezik ténybeli alappal. Az említett ítéletből ugyanis az következik, hogy a nemzeti bíróságok hatáskörére vonatkozó korlátokat a belső jog szabályai határozzák meg.

41 A német kormány ezzel szemben előadja, hogy a nemzeti szabályok nem korlátozhatják a védjegy megkülönböztető képességének az egyes áru vagy szolgáltatás tekintetében külön-külön elvégzett vizsgálatára vonatkozó bírói felülvizsgálatot. A Koninklijke KPN Nederland ügyben hozott, fent hivatkozott ítéletben adott értelmezés szerint az irányelv erre vonatkozóan kötelező útmutatást ad az illetékes hatóságoknak a határozataikat illetően. A német kormány szerint azok a bíróságok, amelyek a belső jogrend alapján csak a határozatok jogszerűségét vizsgálhatják, az áruk és a szolgáltatások vonatkozásában – vagyis külön-külön minden egyes osztályról – is dönthetnek, és döntetniük is kell. A német kormány azonban hozzáfűzi, hogy az illetékes hatóságnak nem kell minden egyes árura vagy szolgáltatásra külön-külön megállapítást tennie, ha összefoglalóan lehet dönteni azokról az árukról és szolgáltatásokról, amelyek az oltalomra alkalmasság szempontjából azonosnak tekinthetők.

42 A Bizottság szerint az irányelv nem akadályozza azt, hogy az illetékes hatóság határozatával szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljáró bíróság hatáskörére vonatkozó nemzeti szabályokat úgy értelmezzék, hogy ha a védjegybejelentő nem nyújtott be másodlagos kérelmet azon áruk és szolgáltatások vonatkozásában, amelyekkel szemben ez a hatóság nem állapított meg kizáró okot, akkor ezen szabályok értelmében a bíróság nem rendelheti el, hogy az említett hatóság az áruk vagy szolgáltatások egy része vonatkozásában lajstromozza a védjegyet. A Bizottság szerint az LBM eleget tesz az irányelv rendelkezéseinek, a 3. és különösen a 13. cikknek, amely nagyfokú szabadságot biztosít a tagállamoknak a védjegyekkel kapcsolatos nemzeti eljárásjogi rendelkezések meghatározásában.

A Bíróság álláspontja

43 Bevezetésképpen emlékeztetni kell arra, hogy az irányelv, ahogyan ez a harmadik preambulumbekezdéséből is következik, nem irányul a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok teljes körű közelítésére, hanem azokra a nemzeti jogszabályi rendelkezésekre korlátozódik, amelyek a belső piac működését a legközvetlenebbül érintik.

44 Ezenkívül az ötödik preambulumbekezdés értelmében a tagállamok továbbra is szabadon határozhatják meg többek között a védjegyek lajstromozásával kapcsolatos eljárásjogi rendelkezéseket, különösen az eljárás formáját illetően.

45 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ha a közösségi jog hatálya alá tartozó területen nem született közösségi szabályozás egy adott kérdésben, akkor a jogalanyok számára a közösségi jogból származó jogok védelmét biztosító keresetekre vonatkozó eljárási szabályok kialakítása az egyes tagállamok belső jogrendjének

feladata, e szabályok azonban egyrészt nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint azok, amelyek a hasonló tagállami jogi keresetekre vonatkoznak (az egyenértékűség elve), másrészt nem tehetik a gyakorlatban lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé a közösségi jogrend által biztosított jogok érvényesítését (a hatékony érvényesülés elve) (lásd e tekintetben a C-472/99. sz., Clean Car Autoservice ügyben 2001. december 6-án hozott ítélet [EBHT 2001., I-9687. o.] 28. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

46 Ami az olyan nemzeti szabályozást illeti, mint amelyről az alapügyben szó van, amely szerint az illetékes hatóság határozatával szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljáró nemzeti bíróság nem dönthet a védjegybejelentésben szereplő minden egyes áru vagy szolgáltatás tekintetében külön-külön a védjegy megkülönböztető képességéről, ha sem a védjegybejelentés, sem az említett hatóság határozata nem vonatkozik egyes áru- és szolgáltatáscsoportokra, illetve külön-külön figyelembe vett árukra vagy szolgáltatásokra, a bíróságok hatáskörének ilyen korlátozása nem tekinthető ellentétesnek a hatékony érvényesülés elvével, többek között azért, mert az érdekelt fél a számára teljesen vagy részben kedvezőtlen döntést követően új, a védjegy lajstromozása iránti kérelmet terjeszthet elő. A kérdést előterjesztő bíróságnak azonban meg kell vizsgálnia, hogy betartják-e az egyenértékűség és a hatékony érvényesülés említett elvét.

47 Szintén a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, hogy a védjegybejelentésről szóló határozattal szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljáró bíróságnak a hatáskörgyakorlásnak az alkalmazandó nemzeti szabályozás által meghatározott keretein belül valamennyi releváns tényt és körülményt is figyelembe kell vennie (lásd ebben az értelemben a Koninklijke KPN Nederland ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 36. pontját).

48 A fenti megállapításokra tekintettel a harmadik kérdés második részére azt a választ kell adni, hogy az irányelvet úgy kell értelmezni, hogy nem ellentétes vele az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint az illetékes hatóság határozatával szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljáró nemzeti bíróság nem dönthet minden egyes

áru vagy szolgáltatás tekintetében külön-külön a védjegy megkülönböztető képességéről, amennyiben ez a határozat és a védjegybejelentés nem egyes áru- és szolgáltatáscsoportokra, illetve külön-külön figyelembe vett árukra vagy szolgáltatásokra vonatkozik.

A második kérdésről és a harmadik kérdés első részéről

49 Második kérdésével és harmadik kérdése első részével, amelyeket együtt kell vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy az irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy ellentétes vele az a nemzeti szabályozás, amely szerint az illetékes hatóság határozatával szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljáró nemzeti bíróság nem veheti figyelembe a határozat elfogadását követően beállt tényeket és körülményeket.

Az elfogadhatóságról

50 Észrevételeiben a BBM elsődlegesen elfogadhatatlansági kifogást terjeszt elő ezekre a kérdésekre vonatkozóan.

51 Ezek a kérdések szerinte azon az elgondoláson alapulnak, hogy a BBM határozathozatala és az e határozattal szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljáró bíróság ítélethozatala között eltelt idő miatt a figyelembe veendő „releváns tények és körülmények" megváltoznak. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból azonban egyáltalán nem tűnik ki, hogy ez a változás valóban bekövetkezett. Ezért ezek a kérdések tisztán elméleti jellegűek vagy hipotetikusak, és így elfogadhatatlanok.

52 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat alapján a Bíróság és a nemzeti bíróságok között az EK 234. cikkel létrehozott együttműködés keretében kizárólag a jogvitát tárgyaló és a meghozandó döntésért felelős tagállami bíróság feladata annak eldöntése, hogy az ügy sajátos jellemzőit tekintve az ítélet meghozatalához szükség van-e az előzetes döntéshozatalra, és hogy a Bíróságnak feltett kérdések valóban relevánsak-e. A Bíróság mindamellett nem határozhat a valamely tagállami bíróság által előterjesztett előzetes döntéshozatali kérdésről, ha a közösségi jog tagállami bíróság által kért értelmezése nyilvánvalóan nem függ össze a valósággal vagy az alapügyben szereplő jogvita tárgyával, illetve ha a probléma csak hipotetikus jellegű (lásd ebben az értelemben a C-350/03. sz. Schulte-ügyben 2005. október 25-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-9215. o.] 43. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

53 A jelen kérdéseknél nem ez a helyzet. A kérdést előterjesztő bíróság ugyanis előadja, hogy mivel el kell bírálnia az illetékes hatóság határozatával szembeni fellebbezést, az alapügy körülményei mellett lehetséges, hogy a nemzeti szabályozás miatt nem tud minden releváns tényt és körülményt figyelembe venni. Azt sugallja, hogy a védjegybejelentés vizsgálatánál ilyen releváns tény lehet az, hogy a kérelemben szereplő egyes áruk vonatkozásában nem áll fenn kizáró ok, míg más áruk vonatkozásában igen.

54 Ilyen feltételek mellett úgy tűnik, hogy a második kérdés és a harmadik kérdés első része nem elméleti jellegű vagy hipotetikus, és ezért elfogadhatóak.

A Bírósághoz benyújtott észrevételek

55 A BBM előadja, hogy az irányelv 3. cikke nem ad választ a második kérdésre.

56 A német kormány a Koninklijke KPN Nederland ügyben hozott, fent hivatkozott ítéletre és az irányelv 3. cikke (3) bekezdésének második mondatára támaszkodva előadja, hogy tagállami hatáskörbe tartozik az arra irányuló a kérdés, hogy korlátozható-e a csak az illetékes hatóság védjegybejelentésre vonatkozó határozatát követően bekövetkező és ismertté váló tények és körülmények figyelembevétele.

57 A Bizottság egyetért ezzel az álláspontttal, és hozzáfűzi, hogy azoknak a nemzeti jogszabályoknak, amelyek szerint a bíró a határozatot követően beállt tények és körülmények alapján nem nyilváníthatja jogellenesnek ezt a határozatot, meg kell felelniük az egyenértékűség és a hatékony érvényesülés elvének.

A Bíróság álláspontja

58 A Bíróság korábban már kimondta egyrészt azt, hogy az illetékes hatóságnak a védjegybejelentésről szóló végleges határozat meghozatala előtt valamennyi releváns tényt és körülményt figyelembe kell vennie, másrészt hogy az ilyen határozattal szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljáró bíróságnak a hatáskörgyakorlásnak az alkalmazandó nemzeti szabályozás által meghatározott keretein belül ugyanígy figyelembe kell vennie minden releváns tényt és körülményt (lásd ebben az értelemben a Koninklijke KPN Nederland ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 36. pontját).

59 Ahogyan azt a Bizottság helyesen előadja: az ilyen jogvitákban a nemzeti bíróságnak az a feladata, hogy felülvizsgálja az illetékes hatóság adott határozatának jogszerűségét. Az illetékes hatóság viszont csak azon tények és körülmények alapján hozhatta meg ezt a határozatot, amelyekről a határozathozatal idején tudomása volt.

60 Ezért azt kell megállapítani, hogy a nemzeti jogrend lehetővé teheti az illetékes hatóság határozatával szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljáró bíróság számára azt, hogy a határozat jogszerűségének megítélésekor figyelmen kívül hagyja a határozathozatalt követően beállt tényeket és körülményeket.

61 A fenti megállapításokra tekintettel a második kérdésre és a harmadik kérdés első részére azt a választ kell adni, hogy az irányelvet úgy kell értelmezni, hogy nem ellentétes vele az a nemzeti szabályozás, amely alapján az illetékes hatóság határozatával szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljáró nemzeti bíróság nem veheti figyelembe a határozat elfogadását követően beállt tényeket és körülményeket.

A költségekről

62 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK első tanácsi irányelvet a következőképpen kell értelmezni:

– **az illetékes hatóságnak a védjegybejelentés elutasításakor határozatában a védjegybejelentéssel érintett valamennyi áru és szolgáltatás tekintetében külön-külön közölnie kell a végkövetkeztetését, a kérelem szövegétől függetlenül; ha azonban valamely áru- vagy szolgáltatáscsoportra ugyanaz a kizáró ok vonatkozik, az illetékes hatóság megteheti, hogy csak általános, valamennyi érintett árura és szolgáltatásra vonatkozó indokolást ad;**

– **nem ellentétes vele az a nemzeti szabályozás, amely szerint az illetékes hatóság határozatával szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljáró nemzeti bíróság nem dönthet minden egyes áru vagy szolgáltatás tekintetében külön-külön a védjegy megkülönböztető képességéről, amennyiben ez a határozat és a védjegybejelentés nem egyes áru- és szolgáltatáscsoportokra, illetve külön-külön figyelembe vett árukra vagy szolgáltatásokra vonatkozik;**

– **nem ellentétes vele az a nemzeti szabályozás, amely alapján az illetékes hatóság határozatával szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljáró nemzeti bíróság nem veheti figyelembe a határozat elfogadását követően beállt tényeket és körülményeket.**

Aláírások